Формування контингенту
Сумського державного університету у 2019 р.

(за даними приймальної комісії, організаційно-методичного управління, департаменту доуніверситетської освіти та профорієнтаційної роботи)

1. ПРИЙОМ НА НАВЧАННЯ ДО СУМДУ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У 2019 РОЦІ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ (ЗА ОС БАКАЛАВР ТА ОС МАГІСТР ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»)

У 2019 році прийом на І курс денної форми навчання до СумДУ здійснювався за 36 спеціальностями ОС бакалавра та за 3 спеціальностями за ОС магістра галузі знань «Охорона здоров'я».

Динаміка зміни контингенту студентів першого курсу денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр та магістр галузі знань «Охорона здоров’я» наведена у Додатку 1.

У 2019 році вступ абітурієнтів до ЗВО України, вже традиційно з 2016 року, відбувався за алгоритмом адресного розміщення обсягів державного замовлення у навчальних закладах за широким конкурсом по спеціальностям (крім 017 «Фізична культура і спорт»). Цей алгоритм передбачає, що місце державного замовлення іде за абітурієнтом до навчального закладу, і іде не просто за абітурієнтом, а за найбільш сильним абітурієнтом.

Особливістю цьогорічної вступної кампанії для Сумської області стала демографічна ситуація. І якщо найменший випуск школярів в Україні припав на 2018 рік (рис.1.1), то для Сумщини демографічне дно, нажаль, відбулось саме цього року. До цієї ситуації додається відсоток тих школярів, хто не склав обов’язковий для вступу предмет з української мови та літератури та інших предметів ЗНО, від’їзд абітурієнтів до ЗВО інших областей, а також у закордонні ЗВО.

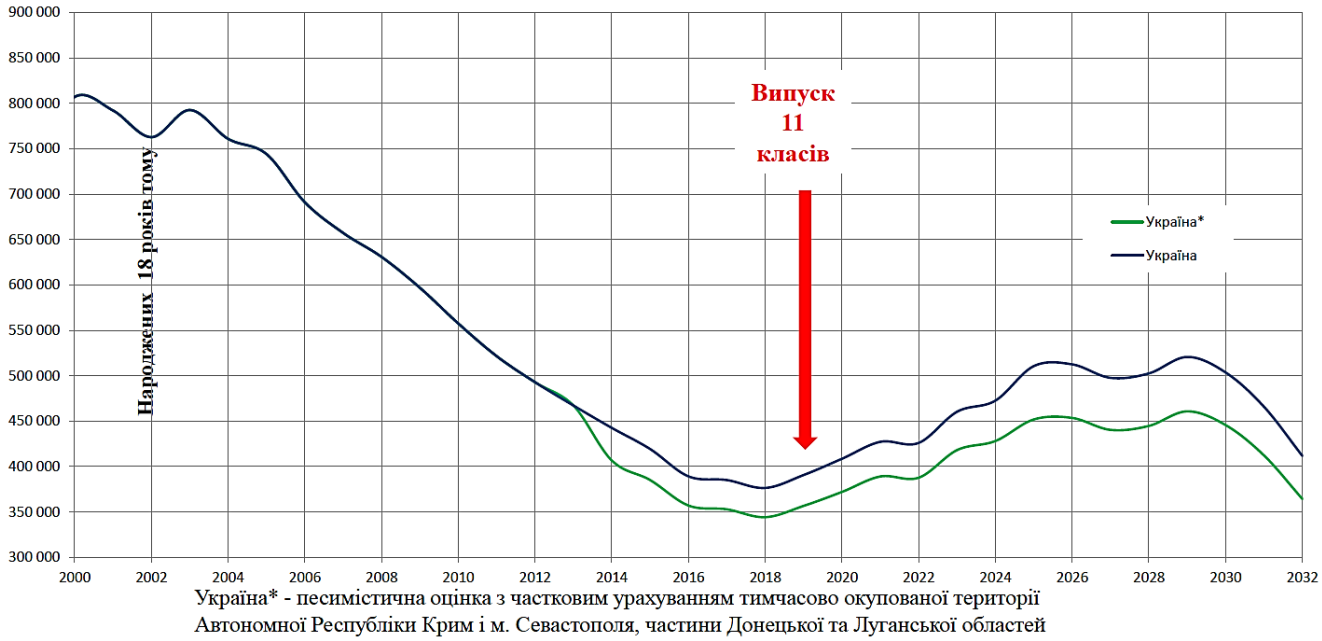

Рисунок 1.1. Демографічна ситуація в Україні у 2019 році та прогнозні показники на найближчі роки, (осіб)

У Сумській області відсоток тих, хто не склав обов'язковий для вступу до ЗВО предмет з української мови та літератури (рис. 1.2), знаходиться майже на середньоукраїнському рівні, перевищуючи його на 0,1%. Іще більше перевищення середньоукраїнського показника спостерігаємо у тих абітурієнтів, хто складав ЗНО з англійської мови. Найбільш успішними предметами для області за критерієм «не склав» є біологія та географія: відповідно 5,1% та 5,6% в області при середньоукраїнському значенні 8,3% та 9,7% відповідно, а також фізика: 11,7% (13,6% по Україні).

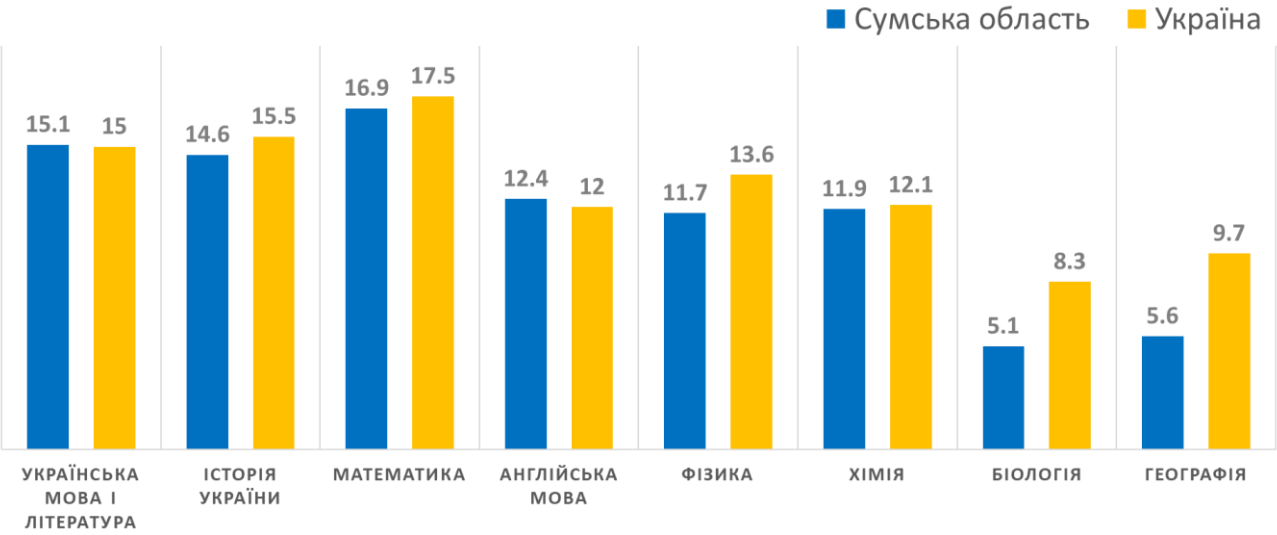

Рисунок 1.2. Відсоток учасників ЗНО, які не подолали поріг у 100 балів за предметами, %

У 2019 році кількість місць державного замовлення в Україні для вступу на основі ПЗСО, порівняно з 2018 роком, зросла майже на 1100 місць. Найбільше кількість місць зросла для природничих та інженерних спеціальностей: 171 Електроніка (+9,1%), 132 Матеріалознавство (+12,5%), 183 Технології захисту навколишнього середовища (+5,5%), 231 Соціальна робота (+6,9%), 227 Фізична терапія, ерготерапія (+57%). Водночас відбулось зменшення кількості місць, зокрема, за спеціальностями 051 Економіка (-3,6%), 073 Менеджмент (-3,8%), 072 Фінанси, банківська справа та страхування (-3,5%), 071 Облік і оподаткування (-2,7%).

Другий рік поспіль найбільш популярними в Україні виявились спеціальності (табл. 1.1): Філологія, Право, Менеджмент, Комп'ютерні науки, а також спеціальності Середня освіта та Журналістика. При цьому спеціальності з найвищими прохідними балами на бюджет стали (табл. 1.2): Міжнародне право, Міжнародні економічні відносини, Стоматологія, Журналістика, Історія та археологія, Публічне управління та адміністрування.

Таблиця 1.1 - ТОП спеціальностей за кількістю поданих заяв на основі ПЗСО

Спеціальність	Кількість заяв
Філологія (усі мовні напрямки)	65 419
Право	65 077
Менеджмент	50 207
Комп'ютерні науки	39 376
Середня освіта (усі напрямки)	35 605
Журналістика	30 247

Таблиця 1.2 - ТОП спеціальностей з найвищими прохідними балами на бюджет на основі ПЗСО

Спеціальність	Прохідний бал
Міжнародне право	194,25
Міжнародні економічні відносини	190,84
Стоматологія	189,176
Журналістика	188,75
Історія та археологія	185,05
Публічне управління та адміністрування	183,804

Результати вступної кампанії також показали, що 75,4% вступників отримали рекомендації на бюджет за 1 та 2 пріоритетом, при цьому 78,2% відмовилися від бюджетних місць за 6 та 7 пріоритетом.

Умовами прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2019 році було передбачено, що мінімальні значення кількості балів із вступних випробувань для вступу на основі повної загальної середньої освіти не можуть бути встановлені менше ніж 150 балів для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» галузі знань 22 «Охорона здоров’я» з другого та третього конкурсних предметів.

Перш за все, слід відзначити загальну невтішну ситуацію в Україні за відсотком учасників ЗНО, які подолали поріг у 150 балів. Найкращі результати за цим критерієм маємо з хімії, і навіть з цього предмета тільки третина учасників подолала рубіж у 150 балів (при цьому хімію обирають усього 4,4% учасників ЗНО).

У Сумській області дещо кращими за середньоукраїнський показник є результати з біології та математики, натомість з хімії та фізики відсоток тих, хто набрав 150 і більше балів, менший, ніж в середньому по Україні (рис. 1.3).

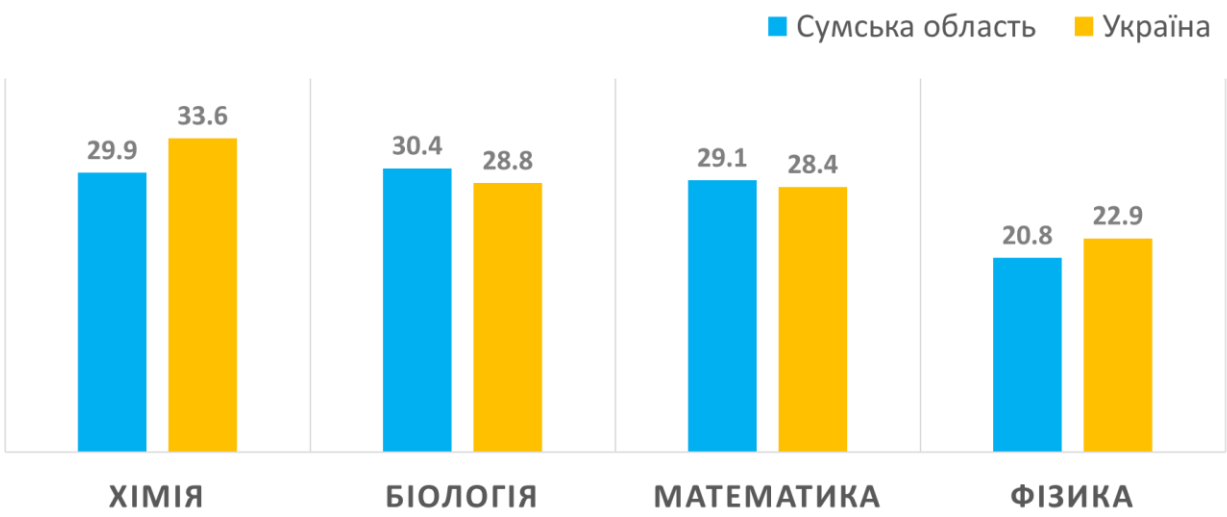

Рисунок 1.3. Відсоток учасників ЗНО, які подолали поріг у 150 балів з профільних предметів, %

У Сумській області в 2019 році найкраще склали географію та біологію. Перевищують середньоукраїнські показники результати з фізики, історії України та математики. Найменш успішними для учасників ЗНО Сумської області стали українська мова та література, англійська мова та хімія (рис. 1.4).

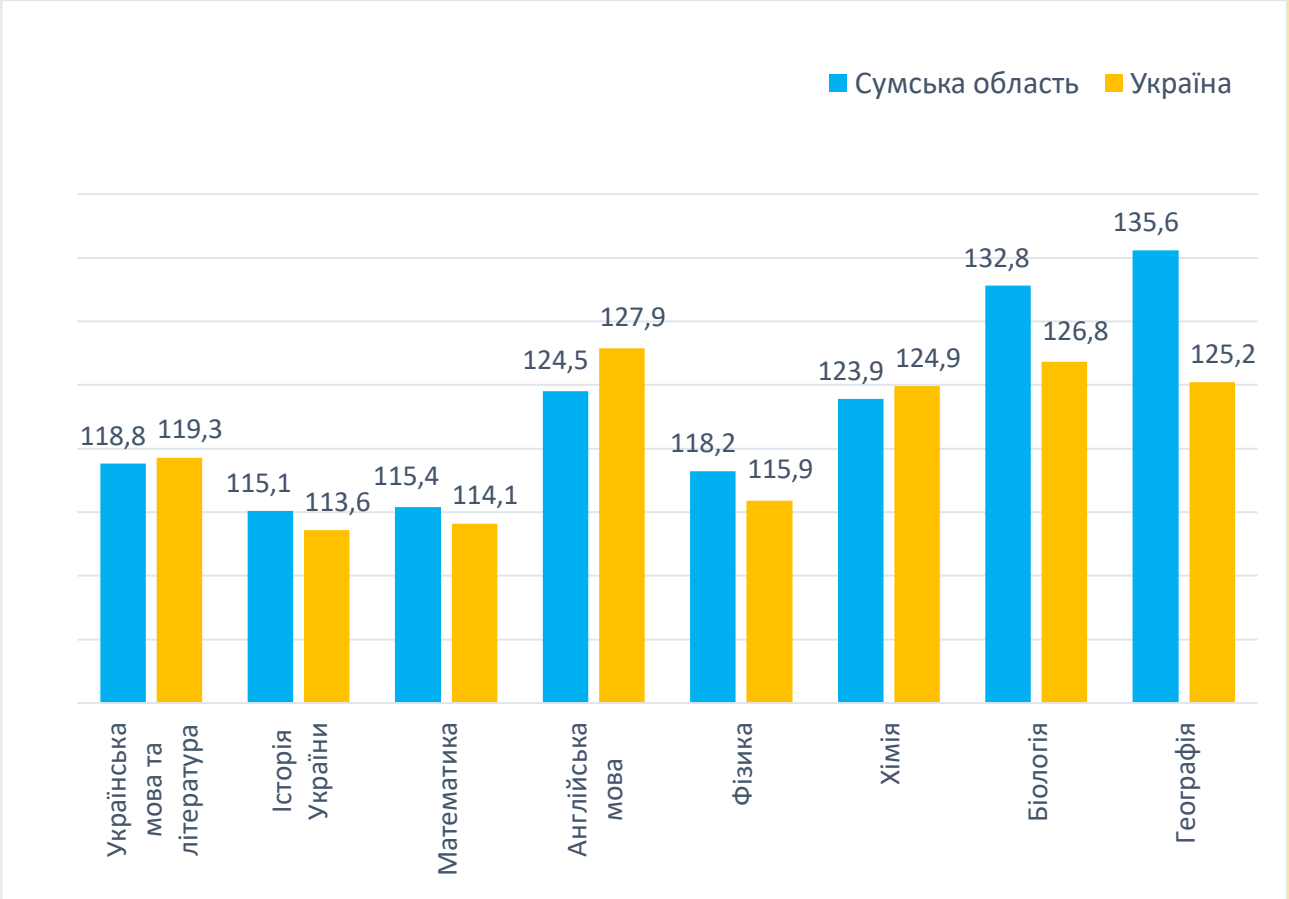

Рисунок 1.4. Середній бал учасників ЗНО у 2019 році

Аналіз динаміки середнього балу ЗНО серед осіб, які були зараховані на навчання до СумДУ (рис. 1.5) за останні 4 роки дає можливість стверджувати про позитивну тенденцію до збільшення числа осіб з результатами 170-200 балів. Це вказує на зарахування більш сильних вступників, особливо у 2019 році, у порівнянні зі статистикою середніх значень ЗНО в Україні та Сумській області у минулі роки.

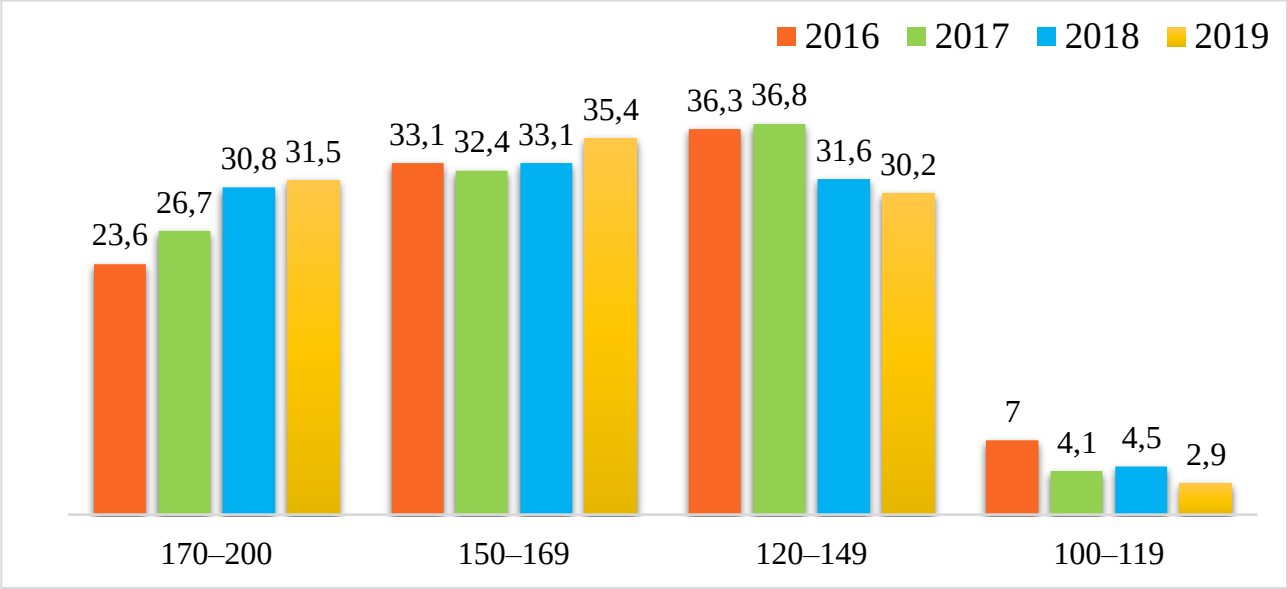

Рисунок 1.5. Середній бал ЗНО осіб, зарахованих до СумДУ, %

Тенденція скорочення випускників закладів загальної середньої освіти Сумської області, які були зареєстровані для участі у ЗНО з української мови та літератури, продовжилась і у 2019 році (рис. 1.6). У порівнянні з 2018 роком скорочення становить -5,6%, при цьому кількість випускників шкіл міста Суми залишилась на рівні минулого року. Слід зауважити, що в 2019 році у м. Суми кількість закладів загальної середньої освіти, у яких був випуск 11 класів, зросла у порівнянні з 2018 роком, проте на кількість випускників це не вплинуло жодним чином.

Рисунок 1.6. Кількість випускників закладів загальної середньої освіти м. Суми та Сумської області, які були зареєстровані для участі у ЗНО з української мови та літератури, (осіб)

Якщо проаналізувати географію прийому студентів першого курсу у 2019 році (рис. 1.7), то із загального контингенту студентів мешканці Сумської області складають 92%. При цьому у порівнянні з 2018 роком на 8% зросла кількість зарахованих мешканців міста Суми до 57%.

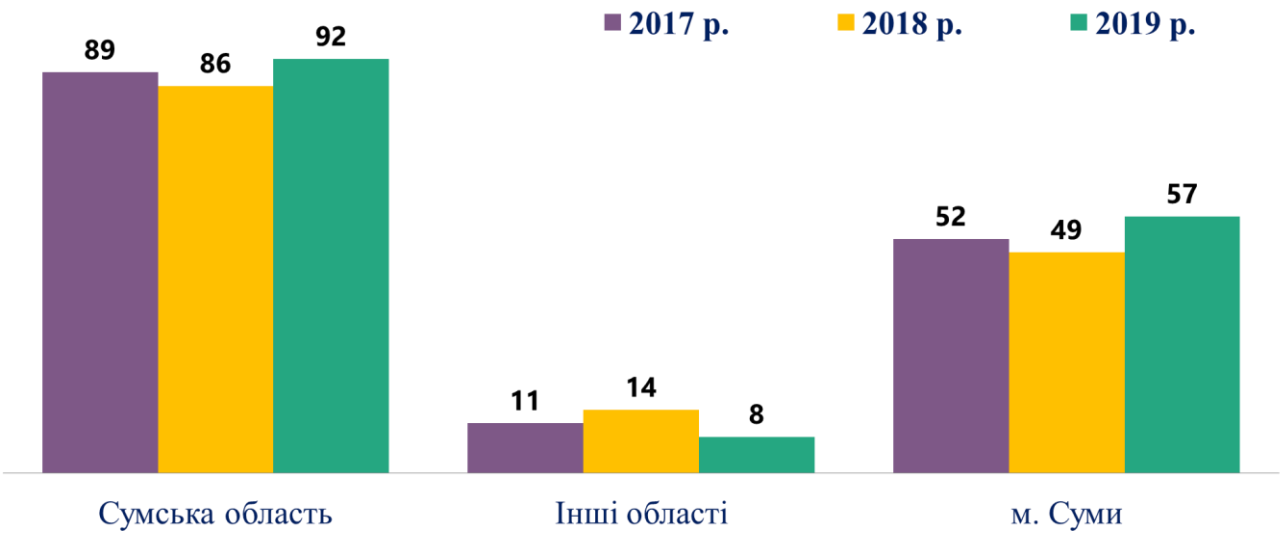

Рисунок 1.7. Відсоток зарахованих до СумДУ на перший курс за денною формою навчання за географією прийому, %

Кількість зарахованих до СумДУ випускників закладів загальної середньої освіти міста Суми наведена на рис. 1.8. У кількісному показнику в останні роки найбільшу кількість випускників зарахованих до СумДУ дає Класична гімназія та гімназія №1, а також школи № – 7, 9, 10 та 17.

Рисунок 1.8. Кількість зарахованих до СумДУ у 2019 році випускників шкіл м. Суми, (осіб)

При цьому якісний показник зарахованих значно відрізняється від кількісного (рис. 1.9). На першому місці знаходиться школа №1, майже 60% випускників якої вступили до СумДУ. Більше 50% випускників шкіл № 22, 9, 10, 2, 17 та Гімназії №1 були зараховані до СумДУ. Лише 30% випускників Класичної гімназії та ГІТОД вступили до СумДУ.

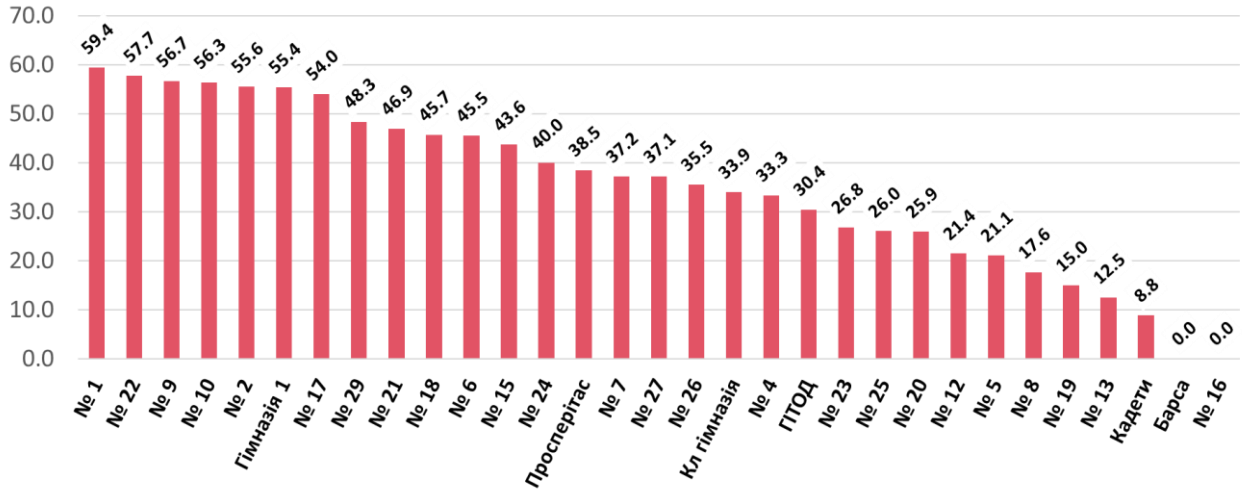

Рисунок 1.9. Відсоток зарахованих до СумДУ у 2019 році випускників шкіл м. Суми до їх випуску, %

Географія прийому також показує, що найбільша кількість випускників шкіл було зараховано із сусідніх областей (рис. 1.10). Майже 40% зарахованих – це мешканці Чернігівської та Полтавської областей, решта випускники шкіл міст Дніпро, Запоріжжя, Київ, Київської області тощо.

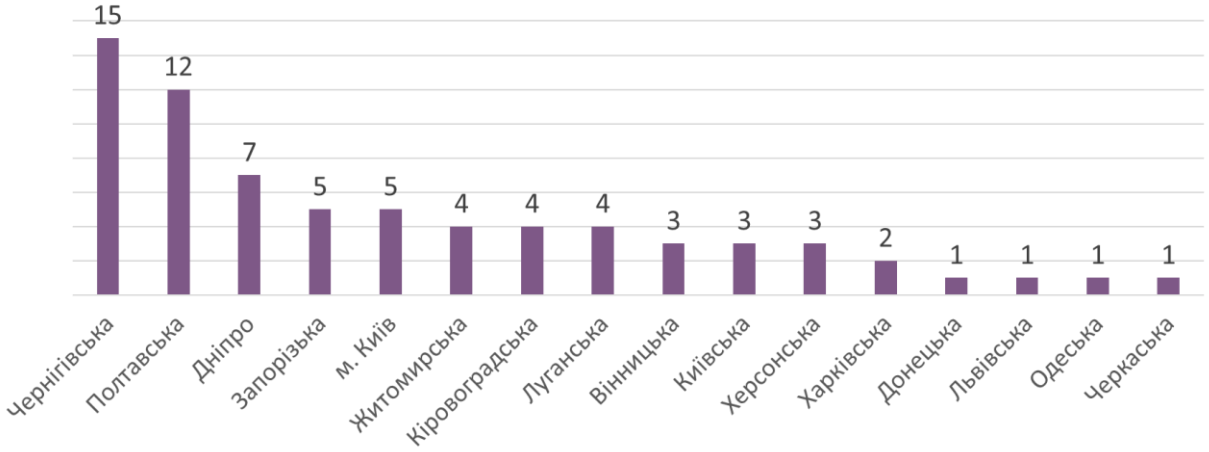

Рисунок 1.10. Кількість зарахованих до СумДУ у 2019 році випускників шкіл інших областей, (осіб)

У 2019 році маємо наступний результат прийому на основі ПЗСО за денною формою навчання (рис. 1.11).

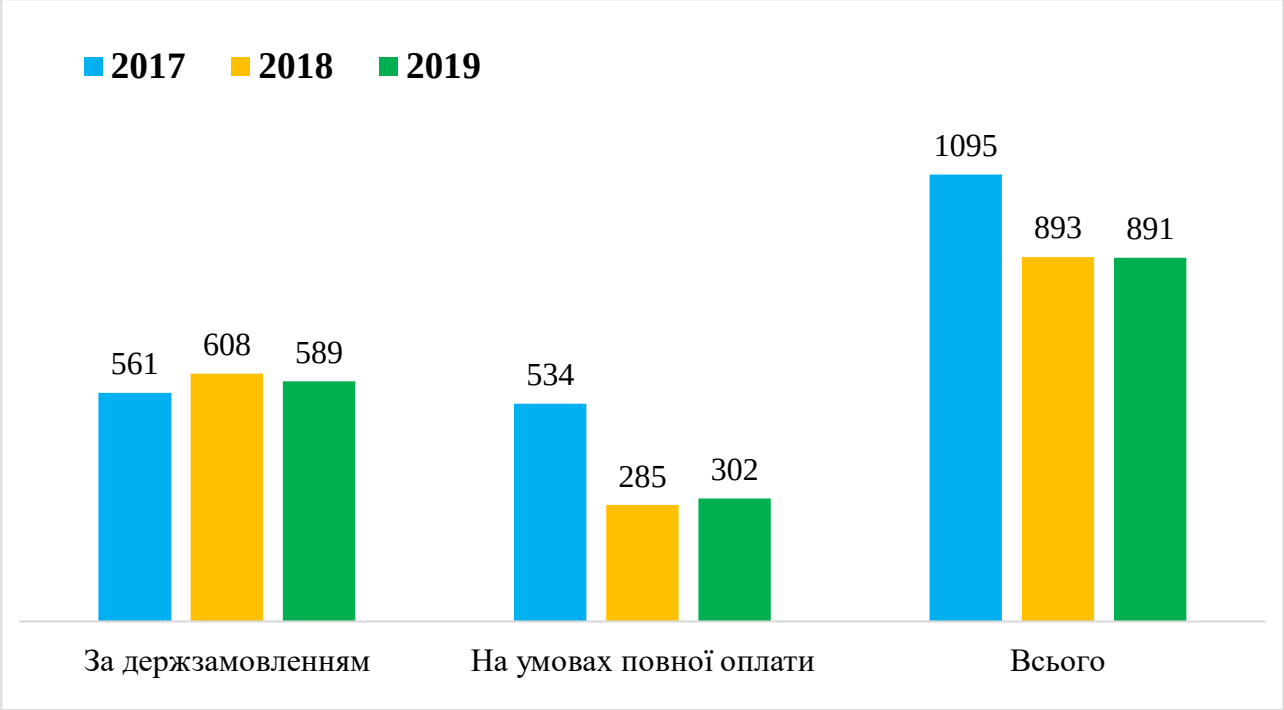

Рисунок 1.11. Зараховано до СумДУ на перший курс за денною формою навчання, (осіб)

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

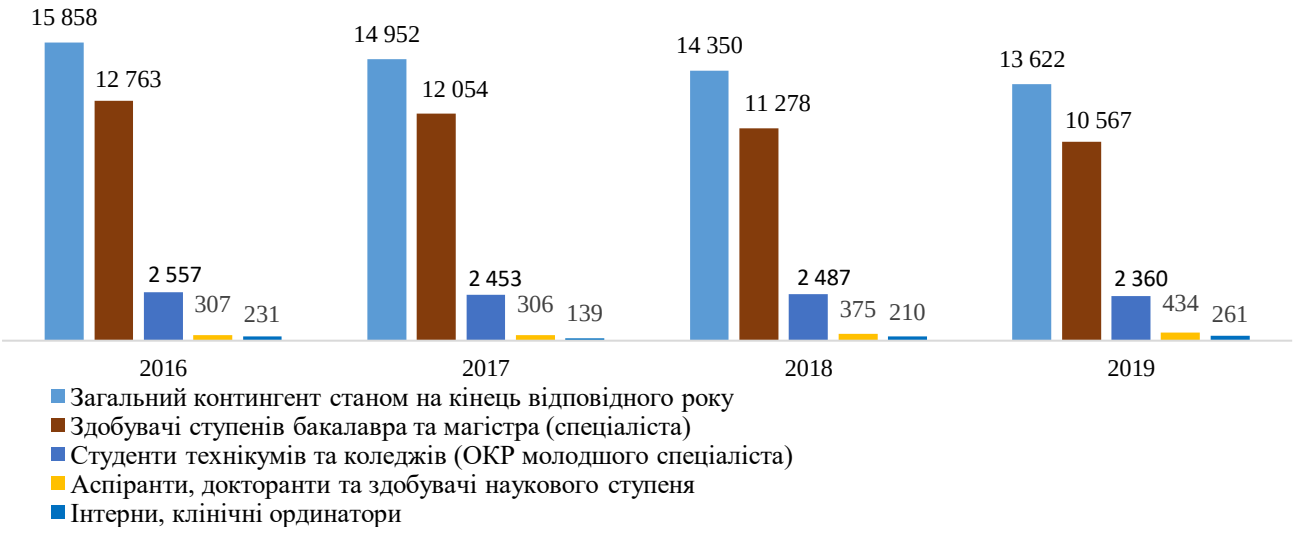

Рисунок 2.1. Динаміка контингенту осіб, що здобувають освіту у комплексі СумДУ (деталізована динаміка у розрізі структурних підрозділів СумДУ наведена у додатку 2)

У 2019 році можна відмітити суттєве зростання контингенту аспірантів, докторантів та здобувачів наукових ступенів. Окрім традиційних причин такого зростання (високі обсяги державного замовлення на прийом та перевищення загальних показників прийому над відповідними обсягами випуску), можна відмітити також досить низьке значення випуску цієї категорії здобувачів у звітному році – до 2015 року включно прийом здійснювався на 3-річний термін здобуття освіти аспірантів (випуск було здійснено у 2018 році), з 2016 році – на структуровані 4-річні освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії з першим випуском у 2020 році.

Контингент клінічних ординаторів залишається досить стабільним, у той же час у 2019 році продовжилося зростання контингенту інтернів, що пов’язане у першу чергу з другим прийомом на спеціалізацію «Стоматологія», випуску за якою ще не було (у звітному році прийом становив 37 осіб, у 2018 – 45 осіб). Крім того, незважаючи на відсутність державного фінансування програм первинної лікарської спеціалізації у системі МОН України, можна відмітити відносно непогані показники прийому інтернів на інші лікарські спеціалізації (у 2016 році – 29 осіб, у 2017 році – 39 осіб, у 2018 році – 55 осіб, у 2019 році – 50 осіб).

Рисунок 2.2. Динаміка змін контингенту студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра за формами здобуття освіти

Помітно вплинуло на показники прийому до магістратури як денної, так і заочної (дистанційної) форм освіти застосування технологій ЗНО при вступі на освітні програми правничого спрямування (вже втретє у звітному році) та проведення вступних випробувань з іноземної мови за технологіями ЗНО за більшістю інших спеціальностей (у порівнянні з 2018 роком застосування цих технологій було суттєво розширене у звітному році).

Суттєвим фактором впливу на показники прийому за заочною та дистанційною формами здобуття освіти у 2019 році є оголошення додаткового осіннього прийому громадян України на навчання за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.

Крім того, на показники прийому магістрів на навчання без відриву від виробництва також помітно вплинуло оголошення прийому на освітню програму «Управління та адміністрування в охороні здоров'я» (вперше у 2019 році).

Крім того, досить суттєво змінилася структура контингенту студентів, які здобувають освіту без відриву від виробництва – показники чисельності студентів програм паралельної освіти залишилися практично незмінними у порівнянні з попереднім роком.

Деталізована динаміка прийому студентів за ступенями бакалавра та магістра (за рівнем спеціаліста) за формами здобуття освіти наведена на рисунках 2.3 та 2.5.

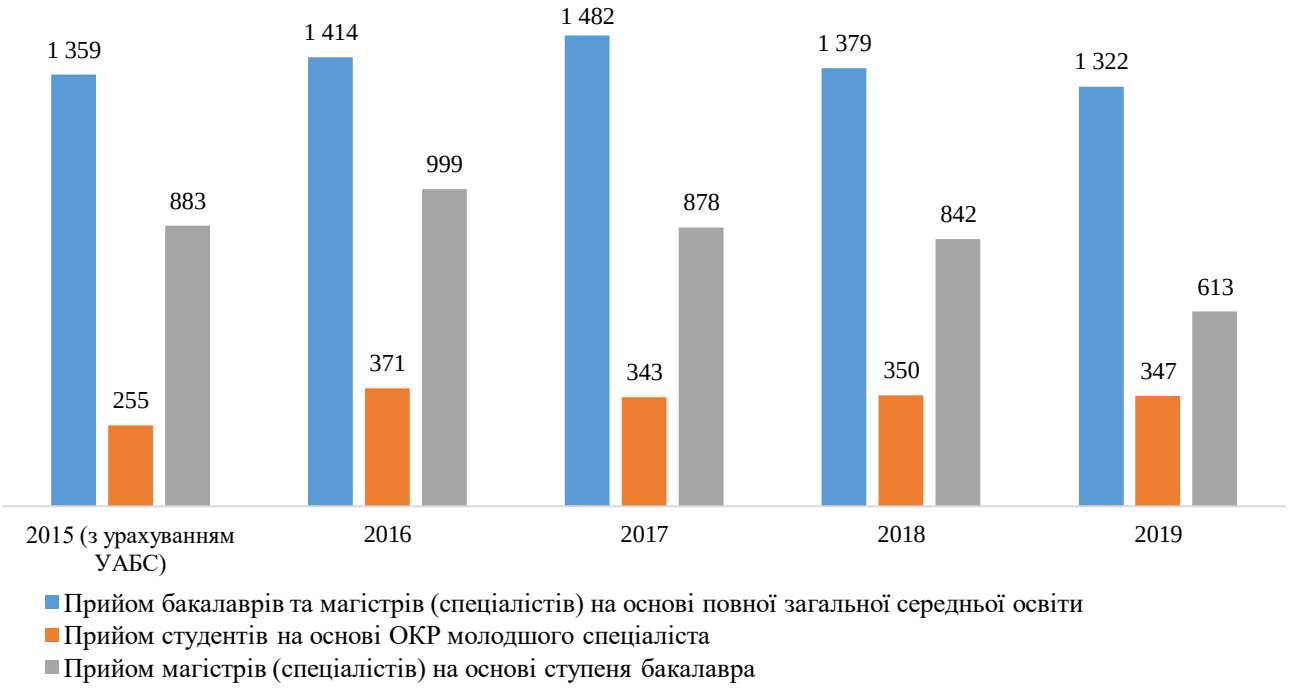

Рисунок 2.3. Динаміка прийому студентів за ступенем (рівнем) бакалавра та магістра (до 2016 року – магістра та спеціаліста) на денну форму здобуття освіти

Прийом студентів на основі повної загальної середньої освіти дещо зменшився у порівнянні з попереднім роком – на 57 осіб (зниження прийому у 2019 році становить 4,1%). На відповідне зниження прийому, окрім демографічних факторів, вплинуло також зниження державного замовлення ЗВО у системі МОН України (по комплексу СумДУ держзамовлення на основі повної загальної середньої освіти становить 3,1%) та розширення переліку спеціальностей, до яких застосовуються мінімальні конкурсні бали для вступу (додатково до лікарських спеціальностей, для яких обмеження діяли у 2018 році, мінімальні пороги були встановлені також для спеціальностей 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини та 293 Міжнародне право).

Кількість студентів, прийнятих на основі диплому молодшого спеціаліста практично не змінилася у порівнянні з 2018 роком (зменшення становить 3 особи / 0,9%). Але досить суттєво змінилася структура джерел фінансування такої підготовки. За рахунок коштів держбюджету у 2019 прийнято 180 осіб, у попередньому році – 216 осіб (зменшення держзамовлення становить 16,7%). У той же час, за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у 2019 році прийом зріс на у порівнянні з 2018 роком – на 24,6% (зі 134 до 167 осіб).

Узагальнена динаміка прийому випускників бакалаврату денної форми здобуття освіти за рівнем магістра (спеціаліста) наведена на рисунку 2.4.

Рисунок 2.4. Показники прийому випускників бакалаврату денної форми здобуття освіти на відповідні програми магістратури (до 2016 року – магістратури та спеціалітету)

Одним з факторів впливу на зниження прийому до магістратури денної форми здобуття освіти у 2019 році стало зниження обсягів державного замовлення у порівнянні з попереднім роком на 14,7% (у 2018 році – 5,0%, у 2017 році – 17,0%). Зауважимо при цьому, що у звітному році вже втретє розподіл обсягів держзамовлення на прийом до магістратури здійснюється за формульним підходом. Високі конкурсні позиції за критеріями загальноуніверситетського характеру дозволили знизити темпи зниження обсягів державного замовлення у СумДУ по відношенню до їх загальнодержавного значення.

Помітно вплинуло на показники прийому до магістратури також розширення у звітному році застосування технологій ЗНО.

Аналізуючи прийом випускників бакалаврату денної форми здобуття освіти на магістерські програми можна зробити наступні висновки:

– 58,8% випускників бакалаврату денної форми у 2019 році вступило до СумДУ на магістерські програми денної форми здобуття освіти (у 2018 році – 62,5%). При цьому 51,5% випускників продовжили освіту на відповідних магістерських програмах (у 2018 році – 52,7%), 7,3% – за іншими освітніми програмами денної форми здобуття освіти (у 2018 році – 9,8%).

– 13,0% випускників бакалаврату денної форми здобуття освіти продовжили подальше здобуття освіти на магістерських програмах заочної (дистанційної) форм здобуття освіти (у попередньому році – 15,3%).

Динаміка прийому бакалаврів та магістрів (спеціалістів) на заочну форму здобуття освіти наведена на рисунку 2.5.

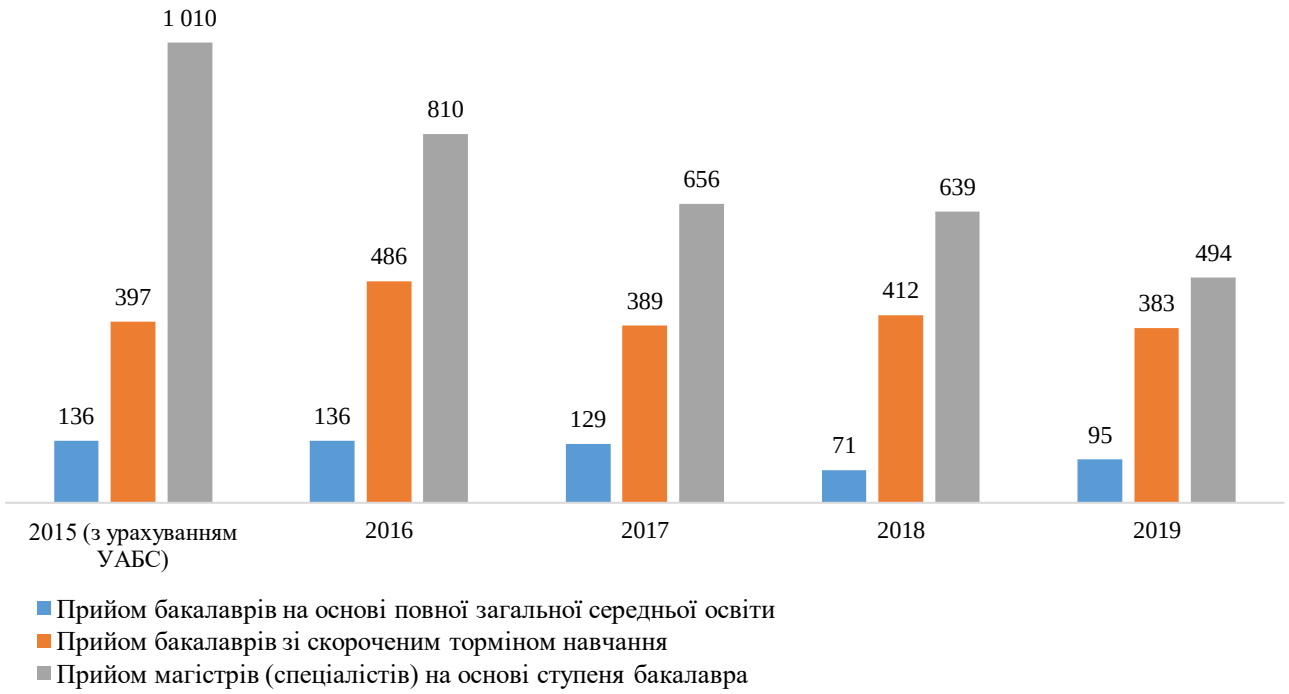

Рисунок 2.5. Динаміка прийому студентів ступеня (рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра за заочною (дистанційною) формою здобуття освіти.

У звітному році помітно зріс прийом студентів на основі повної загальної середньої освіти – з 71 до 95 осіб (на 33,8%).

У звітному році вже вчетверте здійснювався прийом студентів на програми паралельної освіти (відповідні показники прийому враховані у загальних показниках прийому бакалаврів зі скороченим терміном здобуття освіти). Динаміка прийому на програми паралельної освіти у розрізі спеціальностей наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Структура прийому студентів на програми паралельної освіти

Спеціальність	Прийом на програми паралельної освіти			
	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
035 Філологія	15	14	7	9
051 Економіка	2	1	16	2
061 Журналістика	–	–	1	4
071 Облік і оподаткування	2	–	–	2
072 Фінанси, банківська справа та страхування	4	2	1	7
073 Менеджмент	–	–	–	4
075 Маркетинг	–	–	–	1
081 Право	39	26	20	13
122 Комп’ютерні науки	1	–	3	5
Усього	**63**	**43**	**48**	**47**

Сумарне значення прийому студентів за ступенем бакалавра (з нормативним та скороченим термінами навчання) у 2019 році майже незмінне у порівнянні з попереднім роком (скорочення становить 1,0% / 5 осіб), а розрив між загальним випуском та прийомом бакалаврів у звітному році склав 94 особи (у попередньому році – 226 осіб).

Динаміка показників прийому на програми магістратури (спеціалітету) за заочною та дистанційною формами здобуття освіти наведена на рис. 2.6.

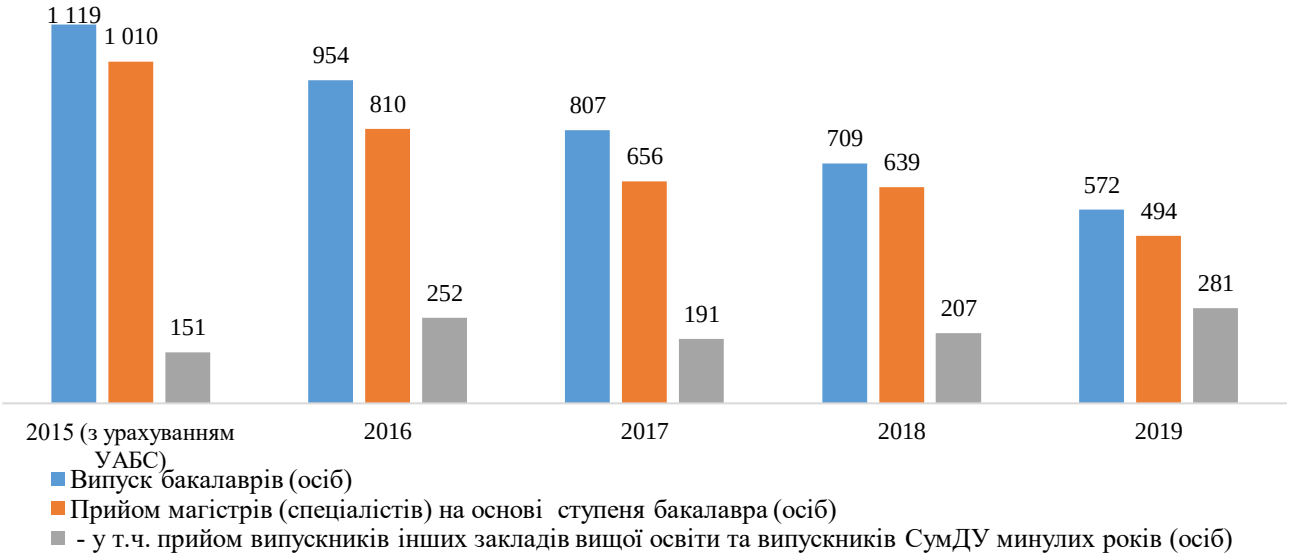

Рисунок 2.6. Показники прийому випускників бакалаврату на навчання без відриву від виробництва за програмами магістратури (до 2016 року – з урахуванням спеціалітету).

Компенсуючим фактором при прийомі до магістратури без відриву від виробництва, як і на денній формі здобуття освіти, є прийом на навчання випускників інших ЗВО та випускників СумДУ минулих років: у звітному році – 56,8% прийому, у 2018 році – 32,4% , у 2017 році – 29,1%. Зокрема:

– 17,7% прийнятих на магістерські програми без відриву від виробництва становлять випускники бакалаврату заочної та дистанційної форм здобуття освіти у поточному році за відповідними або іншими освітніми програмами (у 2018 році – 34,5%);

– 23,8% прийому до магістратури заочної та дистанційної форм здобуття освіти становлять випускники бакалаврату денної форми здобуття освіти у поточному році (у попередньому році – 23,9%);

– 35,8% контингенту магістрантів І року навчання без відриву від виробництва становлять випускники інших закладів вищої освіти (у 2018 році – 29,2%);

– 22,7% прийому на магістерські програми без відриву від виробництва становлять випускники СумДУ минулих років (у 2018 році – 12,4%).

Аналізуючи прийом у звітному році випускників бакалаврату заочної та дистанційної форм здобуття освіти на магістерські програми можна зробити наступні висновки:

– 19,1% випускників бакалаврських програм продовжили здобуття освіти на відповідних магістерських програмах без відриву від виробництва; (у 2018 році – 25,5%);

– 7,2% випускників-бакалаврів заочної форми здобуття освіти продовжили у магістратурі денної форми (у попередньому році – 3,1%);

– 2,2% випуску бакалаврату без відриву від виробництва продовжили здобуття освіти на інших програмах магістратури заочної форми здобуття освіти (у 2018 році – 10,4%).

Узагальнені показники прийому до магістратури (спеціалітету) на денну та заочну (дистанційну) форми здобуття освіти наведені на рисунку 2.7.

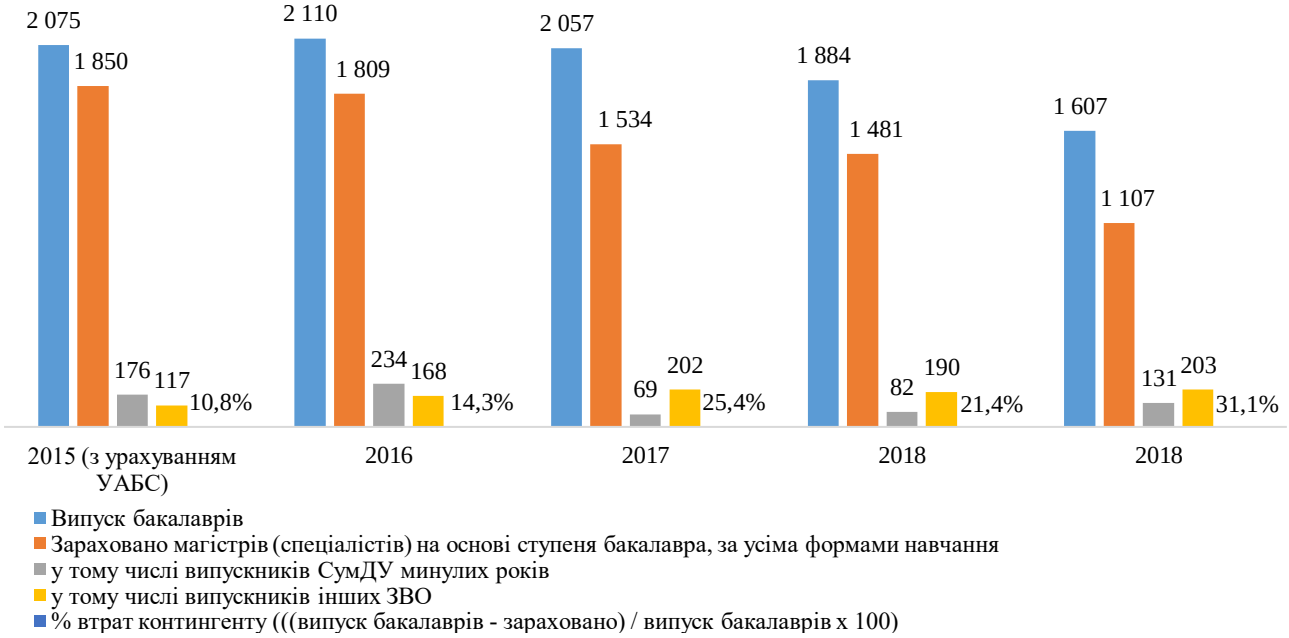

Рисунок 2.7. Узагальнені показники прийому випускників бакалаврату за програмами магістратури (до 2016 року – сумарно магістратури та спеціалітету)

Досить вагомим фактором впливу на показники прийому до магістратури є застосування технологій ЗНО при вступі – у 2019 році лише 74% випускників відповідних спеціальностей зареєструвалися на вступні іспити.

Зауважимо, що показники прийому до магістратури випускників інших ЗВО є одним з конкурсних критеріїв розподілу місць держзамовлення на прийом магістрів у наступному році.

Узагальнені показники прийому на програми зі скороченим терміном навчання наведені на рисунку 2.8.

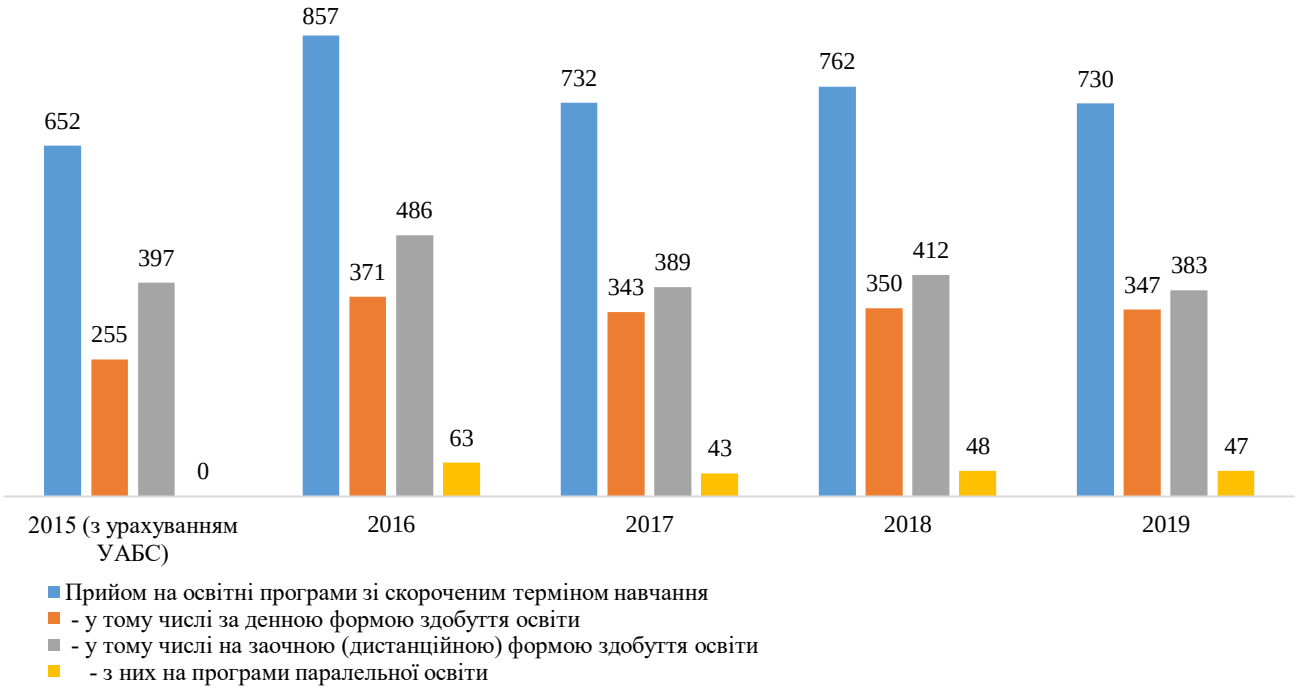

Рисунок 2.8. Узагальнені показники прийому на освітні програми зі скороченим терміном навчання.

Інформація, наведена на рисунку 2.8 свідчить про те, що у цілому прийом 2019 року як за обсягами, так і за їх розподілом між формами здобуття освіти знаходиться на рівні 2017 року.

Прийом на основі ОКР молодшого спеціаліста за денною формою навчання у звітному році на 0,9% / 3 особи менший ніж аналогічний показник 2018 року (на 1,2% / 4 особи більший за прийом на денну форму здобуття освіти у 2017 році).

При цьому останніми роками обсяги держзамовлення на прийом бакалаврів на основі рівня молодшого спеціаліста за заочною формою здобуття освіти є несуттєвими.

Важливим фактором організації прийому на основі диплому молодшого спеціаліста у 2019 році є пілотне застосування ЗНО для випускників закладів фахової передвищої освіти. У 2020 році цей фактор може буде вирішальним при формуванні контингенту осіб на основі молодшого спеціаліста.

3. ПІДСУМКИ РОБОТИ ДЕПАРТАМЕНТУ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ ТА ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ У 2019 РОЦІ

3.1. Доуніверситетська підготовка та забезпечення прийому у 2019 р.

В таблиці 3.1 наведені данні про кількість слухачів доуніверситетської підготовки 2018-2019 навчального року: учні профільних класів (тільки 11 клас), слухачі підготовчих курсів, учні, що відвідували заняття ЦНТТУМ (тільки 11 клас).

Таблиця 3.1 - Контингент слухачів доуніверситетської підготовки (11 клас) та підсумки вступу до університету

Доуніверситетська підготовка	Навчалися в системі доуніверситетської підготовки		
	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Профільні класи	510	580	563
Підготовчі курси	403	425	426
ЦНТТУМ	21	25	27
Всього	934	1030	1016

3.2. Заходи по залученню учнів до доуніверситетської підготовки та профорієнтаційна робота

Протягом року департамент доуніверситетської освіти спільно з факультетами, інститутами, ЦЗДВН і службами університету організовував та проводив значну кількість профорієнтаційних заходів, зокрема наступні:

виїзні профорієнтаційні заходи «Дні науки СумДУ», під час яких відбуваються зустрічі з викладачами та студентами факультетів, презентації факультетів, вікторини, майстер-класи, демонстрація цікавих наукових дослідів, ознайомлення учнів з умовами вступу до ЗВО України та можливостями ефективної підготовки до ЗНО, перегляд концертних виступів студентів, при участі культурно-мистецького центру та із залученням факультетів СумДУ, а також виїзні презентації СумДУ та олімпіади СумДУ.

проведення «Презентацій СумДУ» під час участі співробітників департаменту доуніверситетської освіти у батьківських зборах випускних класів шкіл м. Суми та області;

спільно з культурно-мистецьким центром проведення «Дня відкритих дверей СумДУ» в рамках фестивалю «СумДУ - сумчанам»;

участь у батьківських зборах з метою роз’яснення процедурних питань ЗНО та умов прийому до ЗВО України;

організація «Днів відкритих дверей» факультетів у формі інформаційно-розважальних заходів, що проходили в конгрес-центрі СумДУ, актовій залі СумДУ, медичному інституті, легкоатлетичному манежі; проведено екскурсії в

бібліотечно-інформаційний центр, стоматологічний корпус та лабораторії медінституту, презентовані напрями підготовки факультетів, проведені бесіди з директорами та деканами, представлені концертні виступи студентів;

проведення на базі СумДУ спільно з Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти (СОІППО) обласних семінарів – тренінгів «Розв'язування олімпіадних задач, як засіб підвищення фахового рівня вчителя фізики» вчителів фізики за участю ЦДО і кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики;

організація і проведення екскурсій по університету для школярів м. Суми та області по ознайомленню з університетом, його кафедрами, лабораторіями, музеями, конгрес-центром, бібліотекою тощо;

проведення, спільно з відділом позанавчальної роботи, різноманітних заходів із залученням учнів шкіл: «Гей, козаки» (захід до Дня українського козацтва з участю учнів шкіл та кадетського корпусу), гала-концерт «Золотий інтеграл» (близько 500 учнів шкіл міста) тощо;

3.3. Робота центру доуніверситетської освіти з обдарованою молоддю

Робота викладачів СумДУ з обдарованою молоддю в системі Малої академії наук України, керівництво науково-дослідницької роботою учнів – членів МАН (на базі СумДУ працюють секції Сумського територіального відділення Малої академії наук з математики, фізики, техніки, інформатики, економіки, матеріалознавства, медицини; викладачі СумДУ приймають участь у роботі виїзних мобільних консультативних пунктів обласного відділення МАН в районних центрах);

у лютому 2019 року співробітники ЦДО приймали участь в організації та проведенні на базі СумДУ II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України (близько 350 учасників з 35 секцій), організовано участь викладачів університету в підготовці обласних команд до III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН;

у вересні 2019 року спільно з обласним центром позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю в актовій залі СумДУ проведено обласну настановчу сесію МАН (600 чол.);

На базі СумДУ проводяться заняття секцій МАН та настановчі сесії у яких приймають участь 1053 учнів-членів МАН (8 - 11 клас), з них в секціях фізико-математичного напрямку - 195 учнів (8 - 11 клас).

співпраця з центрами позашкільної роботи (організація підготовчих курсів, що проводяться викладачами СумДУ в міському еколого-натуралістичному центрі, міському центрі технічної творчості в Сумах, в Роменському відділенні МАН, проведення занять секцій ЦНТТМУ в Білопільському та Лебединському будинках дітей та юнацтва;

проведення занять з математики, української мови, історії України, англійської мови на базі СумДУ з учнями 11 класів у співпраці з центром науково-технічної творчості Сумського району;

департаментом ДО спільно з кафедрами університету проведена робота по організації на базі СумДУ II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з інформатики та інформаційних технологій, обласного конкурсу з інформаційних технологій;

участь викладачів СумДУ у проведенні обласних етапів всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів, у тому числі, участь у складенні завдань олімпіад, робота в складі журі, виконання функцій експертів-консультантів;

участь викладачів університету у підготовці учнів шкіл навчально-наукового комплексу СумДУ до міських, обласних олімпіад з фізики, математики, хімії, біології, участь у роботі журі обласних і всеукраїнських етапів олімпіад;

участь у організації наукових конференцій СумДУ для студентів і школярів «Перший крок в науку», в якій регулярно приймають участь, в тому числі, учні – члени секції радіоелектроніки ЦНТТУМ ДДО (керівник Щеглов С.В.);

організації на базі СумДУ всеукраїнських змагань радіокерованих моделей човнів «Кубок СумДУ»;

проведення Всеукраїнської олімпіади СумДУ для професійної орієнтації вступників на основі загальної середньої освіти з математики та фізики для учнів м. Сум та Сумської області;

участь в організації та проведенні на базі СумДУ фінального етапу обласного турніру «Юних журналістів»;

проведення на базі ННІ БТ «УАБС» обласного турніру юних економістів;

участь в організації та проведенні на базі СумДУ фінального етапу всеукраїнського турніру «Юних журналістів»;

участь викладачів університету в підготовці команд до всеукраїнських турнірів «Юних фізиків», «Юних винахідників», «Юних математиків», «Юних журналістів», «Юних економістів», «Юних хіміків»;

у листопаді 2019 року вдруге проведено обласний етап започаткованого в СумДУ турніру «Юних дослідників», у якому взяли участь 10 команд Сумської області (понад 50 учасників), та обласних змагань «Роботрафік» (базові предмети – фізика та інформатика);

затверджено в Департаменті освіти та науки Сумської ОДА положення нової форми інтелектуальних змагань - турніру «STEM – проектів» (базовий предмет – фізика), проведення якого включено до плану обласних заходів на березень 2020 року.

3.4. Профорієнтаційна робота, пов’язана з проведенням ЗНО на базі СумДУ

У грудні 2019 року на базі СумДУ по суботах та неділях проведено тренувальні тестування з усіх предметів ЗНО для учнів ЗОШ м. Суми та Сумського району (табл. 3.2). Реєстрація на тренувальне ЗНО здійснювалася

індивідуально кожним учасником у наближеному до основного ЗНО електронному форматі на сайті СумДУ. Співробітниками ДДО та ПР були повністю перевірені бланки відповідей А (тестові завдання) і Б (творчі завдання).

Таблиця 3.2 – Кількість осіб, що прийняли участь у тренувальних ЗНО

Предмет	2018 рік	2019 рік
Англійська мова	290	**500**
Математика	481	**647**
Фізика	103	**120**
Хімія	77	**43**
Українська мова та література	684	**870**
Історія України	224	**239**
Біологія	156	**188**
Географія	60	**138**

Для учнів державного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» ім. Г. Г. Харитоненка були проведені тренувальні тестування (табл. 3.3).

Завдання сертифікаційних робіт з предметів тренувальних тестувань були розроблені викладачами відповідно до характеристик тестів ЗНО-2020.

Таблиця 3.3 – Кількість осіб, що прийняли участь у тренувальних ЗНО

Предмет	2018 рік	2019 рік
Англійська мова	35	50
Математика	80	50
Українська мова та література	108	100
Історія України	90	90
Географія	35	50

На виконання Угоди про співробітництво з ХРЦОЯО на базі СумДУ, ННІ БТ «УАБС», Конотопського та Шосткинського інститутів СумДУ у 2019 році працювали пункти реєстрації учасників ЗНО.

У березні 2019 року на базі СумДУ було проведено пробні тестування Харківського регіонального центру ОЯО з української мови та літератури, математики, фізики, історії України та, вперше, англійської мови з аудіюванням.

На базі СумДУ було організовано чотири пункти тестування, а також пункти тестування на базі структурних підрозділів: в Сумському коледжі СумДУ, в Конотопському та в Шосткинському інститутах. В СумДУ проводилися тестування з усіх предметів ЗНО.

3.5. Організація доуніверситетської підготовки ЦДО

Кількість учнів 11-х класів шкіл навчального комплексу СумДУ, які проходять доуніверситетську підготовку на кінець 2019 року (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Кількість учнів 11-х класів шкіл навчального комплексу СумДУ, які проходять доуніверситетську підготовку на кінець 2019 року

	Навчальний заклад	Кількість слухачів за предметами ЗНО														Всього осіб	
		Математика		Фізика		Біологія		Хімія		Англійська мова		Історія України		Українська мова			
		2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
	Гімназія №1	52	90	15	18											**52**	**90**
	Класична гімназія	36	50	30	15			15	15							**51**	**65**
	ССШ № 6 м. Суми	24	26	8	6		14		4	18	30	18	28	44	53	**44**	**53**
	ССШ № 7 м. Суми	15														**15**	**-**
	ССШ № 10 м. Суми	33	70	30	-					24	-					**57**	**70**
	ССШ № 12 м. Суми	10	15	5	4							7				**17**	**15**
	ССШ № 17 м. Суми	20	20	20	20											**20**	**20**
	ССШ № 21 м. Суми	19	22													**19**	**22**
	ССШ № 23 м. Суми	15	-													**15**	**-**
	ССШ № 27 м. Суми	26	22	8	10											**26**	**22**
	ГІТОД м. Суми	22	30	22	30	24	25		25	20	33	20	33			**66**	**92**
	ЗОШ № 1 м. Охтирка	25	28													**25**	**28**
	Ліцей с. Синівка	12	20	12	20											**12**	**20**
	ЗОШ № 5 Тростянець	22	-													**22**	**-**
	ЗОШ Хотінь	5	3										7	5	7	**5**	**7**
	ЗОШ Чернеччина	6	10			5							10	5	4	**6**	**10**
	ЗОШ с. Стецьківка	3	8									8	8	8	8	**8**	**8**
	ЗОШ с. В. Сироватка	5	5										5	12	5	**12**	**5**
	ЗОШ № 1 м.Шостка	20	23						24	12	12			30	30	**30**	**48**
	ЗОШ № 11 м.Шостка	25	15													**25**	**15**
	ЗОШ с. Косівщина	8	6									8	15	8	15	**8**	**15**
	ЗОШ с. Сад	8	6									8	6	8	6	**8**	**6**
	ЗОШ смт Низи	4	1				4					7	4	14	4	**13**	**4**
	ЗОШ с. Новосуханівка	2	5									2	5	2	5	**2**	**5**
	ЗОШ с. Нова Січ		3										3		3		**3**
	ЗОШ смт Юнаківка	2	5									2	5	2	5	**2**	**5**
	Всього за предметами	422	483	150	123	29	43	15	68	74	75	83	129	141	145	**563**	**628**

3.6. Стан прийому слухачів на підготовчі курси (2019-2020 н. р.)

В таблиці 3.5 наведено кількісний склад підготовчих курсів СумДУ, КІ та ШІ (набір вересень-грудень 2019 року для підготовки до вступу в 2020 році) у порівнянні з минулим роком станом на 31 грудня.

Таблиця 3.5 – Контингент підготовчих курсів 2019-2020 навчального року станом на 23.12.2019 року

	Місце проведення підготовчих курсів	Кількість слухачів за предметами ЗНО														Всього осіб	
		Математика		**Фізика**		**Біологія**		**Хімія**		**Англійська мова**		**Історія України**		**Українська мова**			
		2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
	м. Суми, СумДУ	95	78	33	26	25	15	8	-	84	58	24	46	92	113	**165**	**144**
	м. Білопілля, ЦТДЮ (11 кл)	2	20	6	-							12	12	10	-	**20**	**32**
	м. Білопілля, ЦТДЮ (7-10кл)	16	24	4	-							3	2			**23**	**26**
	Екологічний центр м.Суми	40	36	30	36											**50**	**52**
	м. Ромни, МАН	45	28	35	18											**45**	**46**
	м. Конотоп	14	15	5	6									27	14	**27**	**17**
	м. Шостка	10	25								15		13	11	25	**13**	**38**
	Сумський центр НТТМ	25	25													**25**	**25**
	Лебединський центр позашкільної освіти				5												**5**
	Математично-природнича школа МАН м.Суми (11 кл.)	34	30	26	15											**60**	**45**
	Математично-природнича школа МАН м.Суми (10 кл.)	32	35	15	20											**51**	**55**
	Математично-природнича школа МАН м.Суми (9 кл.)	31	35	19	20											**49**	**55**
	Фізико-математична школа МАН м.Суми (8 кл.)	32	40		40											**32**	**40**
	Всього за напрямками	376	391	173	186	88	15	8	-	72	73	39	73	161	152	**581**	**580**

3.7. Робота центру науково-технічної творчості учнівської молоді

У 2019 році в центрі науково-технічної творчості учнівської молоді при СумДУ постійно займаються близько 75 учнів в секціях «Теоретична механіка та опір матеріалів», «Фізика», «Математика», «Електроніка», «Історія України», «Українська мова». Це учні шкіл та ПТНЗ м. Сум, м. Лебедина та Лебединського району, м. Білопілля та Білопільського району. В роботі секцій також приймають участь студенти I – II курсів.

В 2019 році проведено науково-технічні конференції з представленням робіт слухачів ЦНТТУМ на базі СумДУ, Білопільського та Лебединського центрів дитячої та юнацької творчості. Тези доповідей опубліковані у збірнику конференції СумДУ «Сучасні технології в промисловому виробництві».

Слухачі секції «Електроніка» (керівник Щеглов С. В.) приймали участь у науковій конференції «Перший крок в науку» факультету ЕлІТ.

Проводяться заняття з лабораторних робіт з механіки для учнів шкіл м. Сум на базі лабораторії кафедри опору матеріалів та кафедри загальної і теоретичної фізики.

Учасники гуртку із судномодельного спорту під керівництвом Руденка П.В. приймали участь та зайняли призові місця на Кубку України 1-етап « Полтавська битва 2019», Кубку «Tenshock 2019», м. Варшава (Польща), Кубку України 2-етап « Кубок СумДУ 2019» на відкритій воді м.Суми, Чемпіонаті України 2019 м. Київ, Кубку України 3-етап, «Кубок ЕКО майстер 2019».

Загальна кількість учнів випускних класів шкіл і старших курсів ПТНЗ, що проходять підготовку в усіх підрозділах ДДО в 2019-2020 навчальному році, представлена в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Залучення абітурієнтів 2020 року (учнів 11-х класів та випускників минулих років) до доуніверситетської підготовки

Доуніверситетська підготовка	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019
Профільні класи (11 кл)	580	563	**628**
Підготовчі курси (11 кл)	425	426	**404**
ЦНТТМУ (11 кл)	25	27	**37**
Всього	**1030**	**1026**	**1069**

В таблиці 3.7 представлена загальна кількість учнів, що займаються в системі ЦДО в період з 1 січня по 31 грудня з урахуванням слухачів груп підготовчих курсів, в тому числі, сформованих після 1 січня 2019 року, учнів 7 - 11-х класів шкіл навчального комплексу СумДУ та слухачів центру НТТУМ.

Таблиця 3.7 - Загальна кількість слухачів доуніверситетської підготовки

Доуніверситетська підготовка	01.01.2017 – 31.12.2017	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2019 – 31.12.2019
Профільні класи (10 - 11 кл)	1033	1094	1141
Підготовчі курси (7 - 11 кл.)	516	581	580
ЦНТТМУ (8 - 11 кл)	94	60	75
Всього	1643	1735	1 796

3.8. Робота групи з організації відкритих освітніх електронно-дистанційних програм

Пріоритетним напрямком групи є профорієнтаційна робота серед широких мас населення, реалізація ідеї освіти впродовж життя, впровадженню неформальної освіти.

Відкриті онлайн курси університету наразі реалізуються в рамках проекту «Екзаменаріум» (https://examenarium.sumdu.edu.ua).

Протягом 2019 року групою проведена наступна робота:

Підготовлені матеріали для проведення першого туру щорічної олімпіади «Абітурієнт» з дисциплін Математика, Фізика, Біологія та Хімія з використанням інструментарію конструктора навчальних матеріалів LECTUR.ED.

Проведено адміністративне супроводження проведення першого туру олімпіади на сайті Екзаменаріум.

Проведено спільно з кафедрами (факультетами, інститутами) роботу щодо наявного навчального контенту (дистанційні курси, матеріали для впровадження змішаного навчання, інші розробки тощо).

Проведена робота з підготовки адаптованих навчальних матеріалів для подальшого їх розміщення на відкритому онлайн-ресурсі Екзаменаріум.

Надається постійна консультативна допомога при створенні масових відкритих онлайн-курсів (МВОК). Розпочато роботу над онлайн-курсом з копірайтингу (написання інформаційних, рекламних і презентаційних текстів), який створюється з метою пошуку та розвитку кадрового потенціалу для структурних підрозділів і медійних служб університету, профорієнтаційною метою, впровадження й укріплення дуальної освіти, стимулювання навчальної діяльності у СумДУ.

Проводиться робота з підготовки матеріалів для проведення пробних ЗНО з використанням відкритого онлайн-ресурсу Екзаменаріум.

Додаток 1 – Динаміка зміни контингенту першого курсу у розрізі спеціальностей

Спеціальність	Зараховані						Контингент І курсу		
	2017		**2018**		**2019**		**2017**	**2018**	**2019**
	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт			
Екологія	0	4	10	1	17	2	4	11	19
Хімія	-	-	-	-	6	0	-	-	6
Прикладна механіка	23	0	25	0	17	0	23	25	17
Матеріалознавство	6	0	8	0	5	0	6	8	5
Галузеве машинобудування	12	0	10	0	8	0	12	10	8
Енергетичне машинобудування	8	0	6	0	4	0	8	6	4
Теплоенергетика	10	0	7	0	6	0	10	7	6
Технології захисту навколишнього середовища	23	0	16	0	19	0	23	16	19
Всього ТеСЕТ	**82**	**4**	**82**	**1**	**82**	**2**	**86**	**83**	**84**
Середня освіта (Фізика)	-	-	3	0	3	0	-	3	3
Прикладна математика	11	0	12	2	6	1	11	14	7
Комп’ютерні науки	64	35	69	18	82	32	99	87	114
Кібербезпека	13	6	11	9	12	4	19	20	16
Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	22	1	11	0	16	0	23	11	16
Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології	27	0	27	2	30	0	27	29	30
Мікро- та наносистемна техніка	14	0	10	1	14	0	14	11	14
Електроніка	32	0	24	0	31	0	32	24	31
Телекомунікації та радіотехніка	17	0	16	0	14	0	17	16	14
Всього ЕлІТ	**200**	**42**	**183**	**32**	**208**	**37**	**242**	**215**	**245**
Економіка	9	9	3	7	4	3	18	10	7
Фінанси, банківська справа та страхування	4	10	6	3	5	4	14	9	9
Маркетинг	3	10	6	7	5	4	13	13	9
Менеджмент	8	22	13	13	8	16	30	26	24
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	9	17	12	7	10	11	26	19	21
Публічне управління та адміністрування	2	18	4	4	2	4	20	8	6
Всього ННІ ФЕМ	**39**	**106**	**44**	**41**	**34**	**42**	**145**	**85**	**76**
Економіка	5	18	7	5	10	8	23	12	18
Облік та оподаткування	12	6	5	8	6	7	18	13	13
Фінанси, банківська справа та страхування	11	11	15	9	11	13	22	24	24
Міжнародні економічні відносини	5	44	8	24	10	25	49	32	35
Всього ННІ БТ «УАБС»	**33**	**79**	**35**	**46**	**37**	**53**	**112**	**81**	**90**

Спеціальність	Зараховані						Контингент І курсу		
	2017		**2018**		**2019**		**2017**	**2018**	**2019**
	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт			
Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша -англійська	14	55	34	32	18	26	69	66	44
Журналістика	2	34	11	17	8	15	36	28	23
Соціальна робота	10	3	9	1	14	4	13	10	18
Менеджмент соціокультурної діяльності	4	7	1	13	3	4	11	14	7
Психологія	9	16	13	9	16	9	25	22	25
Всього ІФСК	**39**	**115**	**68**	**72**	**59**	**58**	**154**	**140**	**117**
Право	28	38	40	40	28	44	66	80	72
Міжнародне право	-	-	-	-	0	18	-	-	18
Історія та археологія	-	-	-	-	5	7	-	-	12
Всього ННІ Права	**28**	**38**	**40**	**40**	**33**	**69**	**66**	**80**	**102**
Медицина	108	49	101	-	81	7	157	101	88
Стоматологія	10	30	9	3	14	3	40	12	17
Фізична культура і спорт	10	24	10	15	15	9	34	25	24
Фізична терапія, ерготерапія	7	25	11	23	11	17	32	34	28
Педіатрія	0	5	-	-	1	0	5	-	1
Громадське здоров’я	0	2	4	7	3	2	2	11	5
Всього МІ	**135**	**135**	**135**	**48**	**125**	**38**	**270**	**183**	**163**
Всього базовий ВНЗ	**556**	**519**	**587**	**280**	**578**	**299**	**1075**	**867**	**877**
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	1	4	2	0	0	0	5	2	0
Фінанси, банківська справа та страхування	0	4	0	0	1	0	4	0	1
Менеджмент	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Прикладна механіка	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Електроніка	0	0	4	1	2	0	0	5	2
Всього КІ	**1**	**8**	**6**	**1**	**6**	**0**	**9**	**7**	**6**
Хімічні технології та інженерія	1	0	7	0	5	0	1	7	5
Галузеве машинобудування	1	0	2	0	0	1	1	2	1
Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології	0	1	4	3	0	1	1	7	1
Економіка	1	1	0	0	0	1	2	0	1
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	0	2	2	1	0	0	2	3	0
Фінанси, банківська справа та страхування	1	1	0	0	0	0	2	0	0
Менеджмент	0	2	0	0	0	0	2	0	0
Всього ІІІ	**4**	**7**	**15**	**4**	**5**	**3**	**11**	**19**	**8**
Всього по СумДУ	**561**	**534**	**608**	**285**	**589**	**302**	**1095**	**893**	**891**

Додаток 2 – Загальна динаміка контингенту осіб, що здобувають освіту у СумДУ

Показник станом на кінець відповідного року	Рік		
	2017	2018	2019
ЗАГАЛЬНИЙ КОНТИНГЕНТ *	**14 952**	**14 350**	**13 622**
1 СТУДЕНТИ СТУПЕНЯ (РІВНЯ) БАКАЛАВРА, МАГІСТРА (СПЕЦІАЛІСТА)	**12 054**	**11 278**	**10 567**
у т.ч. освітні програми ТеСЕТ	1 292	1 099	1 039
у т.ч. освітні програми ЕлІТ	2 163	2 096	1 991
у т.ч. освітні програми ННІ ФЕМ	1 680	1 519	1 422
у т.ч. освітні програми ННІ БТ «УАБС»	1 073	974	742
у т.ч. освітні програми ННІ права	1 113	862	746
у т.ч. освітні програми ІФСК	987	923	841
у т.ч. освітні програми МІ	2 981	3 117	3 118
у т.ч. освітні програми КІ	394	365	360
у т.ч. освітні програми ШІ	371	323	308
з них студенти денної форми здобуття освіти	**8 817**	**8 378**	**7 909**
у т.ч. освітні програми ТеСЕТ	826	782	715
у т.ч. освітні програми ЕлІТ	1 551	1 473	1 423
у т.ч. освітні програми ННІ ФЕМ	807	715	629
у т.ч. освітні програми ННІ БТ «УАБС»	853	687	586
у т.ч. освітні програми ННІ права	629	503	458
у т.ч. освітні програми ІФСК	800	756	658
у т.ч. освітні програми МІ	2 981	3 117	3 108
у т.ч. освітні програми КІ	197	190	186
у т.ч. освітні програми ШІ	173	165	146
з них студенти заочної та дистанційної форм	**3 237**	**2 900**	**2 658**
у т.ч. освітні програми ТеСЕТ	466	342	324
у т.ч. освітні програми ЕлІТ	612	608	568
у т.ч. освітні програми ННІ ФЕМ	873	804	793
у т.ч. освітні програми ННІ БТ «УАБС»	220	287	156
у т.ч. освітні програми ННІ права	484	359	288
у т.ч. освітні програми ІФСК	187	167	183
у т.ч. освітні програми МІ	0	0	10
у т.ч. освітні програми КІ	197	175	174
у т.ч. освітні програми ШІ	198	158	162
2 СТУДЕНТИ ТЕХНІКУМІВ, КОЛЕДЖІВ	**2 453**	**2 487**	**2 360**
у т.ч. студенти МК	700	710	685
у т.ч. студенти ХТК ШІ	337	346	318
у т.ч. студенти ПТ КІ	829	840	813
у т.ч. студенти ІПТ КІ	587	591	544
з них студенти денної форми здобуття освіти	**2 348**	**2 392**	**2 263**
у т.ч. студенти МК	700	710	685
у т.ч. студенти ХТК ШІ	337	346	318
у т.ч. студенти ПТ КІ	724	745	716
у т.ч. студенти ІПТ КІ	587	591	544
з них студенти заочної форми здобуття освіти	**105**	**95**	**97**
у т.ч. студенти МК	0	0	0
у т.ч. студенти ХТК ШІ	0	0	0
у т.ч. студенти ПТ КІ	105	95	97
у т.ч. студенти ІПТ КІ	0	0	0
3 СЛУХАЧІ	**445**	**585**	**695**
Аспіранти, докторанти, здобувачі наукового ступеня	306	375	434
Інтерни, клінічні ординатори	139	210	261
Перепідготовка спеціалістів	0	0	0

Примітки: * – без урахування учнів (професійно-технічна та професійна освіта) та слухачів короткотермінових форм освіти.